

12 Αυγούστου 1807

Οι πειρατές του Αιγαίου

Στη στροφή του ΙΗ' προς τον ΙΘ' αιώνα, η Οθωμανική αυτοκρατορία αντιμετώπιζε πολλούς μπελάδες στις δυτικές της περιοχές. Η Ρωσία της κήρυσσε τον πόλεμο κάθε λίγο κι, όταν υπογραφόταν ειρήνη, βρισκόταν όλο και πιο νότια, όλο και πιο απειλητική. Στα παραγμένα Βαλκάνια, οι υπόδουλοι Σέρβοι κινιόνταν με επαναστατικές διαθέσεις, ενώ στην Ελλάδα όλα έδειχναν πως η αναταραχή οδηγούσε στην εξέγερση. Ο γιος του Γεροδήμου, Γιάννης Σταθάς, πολεμούσε στον Βάλτο (Δυτική Στερεά) και δεν άφηνε τους Τούρκους σε χλωρό κλαρί. Ο Κατσαντώνης χτυπούσε στην Ήπειρο και νικούσε τον Αλή πασά. Ο Παπαθύμιος ο Βλαχάβας, χειροτονημένος παπάς, δεν άφηνε χλωρό κλαρί στην Καρδίτσα κι ο Νικοτσάρας κυριαρχούσε στον Όλυμπο.

Στις αρχές του ΙΘ' αιώνα, σε ένα μοναστήρι του Ολύμπου, έγινε σύνοδος των πρωτοκλεφτών. Αποφάσισαν να φτιάξουν στόλο. Ναυπήγησαν μικρά γρήγορα κι ευέλικτα πλοία κι έκαναν ορμητήρια τη Σκιάθο και τη Σκόπελο. Ο Νικοτσάρας μπήκε αρχηγός. Ξεκινούσαν από τα νησιά, έβγαιναν στην παραλία της Θεσσαλίας, του Θερμαϊκού ή της Ανατολικής Μακεδονίας, χτυπούσαν τους Τούρκους κι έφευγαν. Ως τα 1806 οπότε οι Τούρκοι πέτυχαν να διαλύσουν τα μικρά ελληνικά καταδρομικά, είχαν καταφέρει μεγάλη ζημιά. Και είχαν αποκτήσει τεράστια πείρα.

Τα πράγματα αγρίεψαν στα 1807. Ο Καραγεώργης είχε επαναστατήσει τη Σερβία και οι Ρώσοι είχαν πάλι πόλεμο με τους Τούρκους. Ο Νικοτσάρας πρότεινε στο Ρώσο ναύαρχο, στο Αιγαίο, να διασχίσει τα Βαλκάνια με ένα επίλεκτο σώμα. Θα χτυπούσε τους Τούρκους στη Μολδοβλαχία, από τα νώτα, ταυτόχρονα με το ρωσικό στρατό, που πολεμούσε εκεί. Μαζεύτηκαν πεντακόσιοι κλέφτες από όλη την Ελλάδα, συγκεντρώθηκαν στη Σκόπελο και βγήκαν στην Κατερίνη. Πέρασαν ανενόχλητοι τον Αλιάκμονα και τον Αξιό καθώς στους Τούρκους έλεγαν πως τους στέλνει ο Αλή πασάς εναντίον των Ρώσων. Μετά, όμως, οι Τούρκοι έμαθαν τι συμβαίνει και προσπάθησαν να τους σταματήσουν. Ο Νικοτσάρας πέρασε με μάχες τον Στρυμόνα και το Νευροκόπι κι έφτασε στον Αίμο. Εκεί, του επιτέθηκαν 10.000 Τούρκοι. Υποχώρησε στην παραλία της Μακεδονίας. Μετά από τριήμερη μάχη, νίκησε τον

εχθρικό στρατό, έφτασε στο σημείο που είχε συμφωνήσει να τον περιμένουν οι Ρώσοι, δεν τους βρήκε και κατέφυγε στο Άγιο Όρος.

Στις 12 Αυγούστου 1807, στο Τιλσίτ, η Ρωσία συμφώνησε γι' άλλη μια φορά ειρήνη με την Τουρκία. Τα ρωσικά πλοία έλυσαν τον αποκλεισμό του Ελλησπόντου, μάζεψαν τις φρουρές τους από τα ελληνικά νησιά κι αποχώρησαν. Ανενόχλητοι οι Τούρκοι, προσπάθησαν να τελειώνουν με τους Έλληνες. Στην Πελοπόννησο, είχαν κιόλας κινηθεί κατά των Κολοκοτρωναίων ([βλ. 3.4.1770](#)). Στην Ήπειρο, συνέλαβαν με δόλο τον άρρωστο Κατσαντώνη που είχε νικήσει και σκοτώσει τον άγριο Βελή Γκέκα. Τον θανάτωσαν με σφυριές. Όμως, ο Νικοτσάρας, ο Παπαθύμιος Βλαχάβας κι ο Γιάννης Σταθάς μαζεύτηκαν στη Σκιάθο με τους δικούς τους. Εβδομήντα πλοία ήταν αρκετά για ξεκίνημα. Έκαναν τον Σταθά ναύαρχό τους, τον Νικοτσάρα αντιναύαρχο και βγήκαν πειρατές στο Αιγαίο. Εκπληκτικά τα κατορθώματά τους, τραγουδήθηκαν σε όλη τη χώρα:

«...Πρώτος ο Γιάννης πέταξε με το σπαθί 'ς το χέρι. / 'Σ τα μπούνια τρέχουν αίματα, το πέλαο κοκκινίζει, / κι αλλά! Αλλάχ οι άπιστοι κρίζοντας προσκυνούνε».

Ο ελληνικός στόλος είχε δική του σημαία: Λευκό σταυρό πέρα ως πέρα, σε γαλάζιο φόντο. Τη σημαία που υιοθέτησε, αργότερα, το ελεύθερο ελληνικό κράτος. Το καράβι του Σταθά ήταν κατάμαυρο με μαύρα πανιά. Οι Τούρκοι το ήξεραν. Αρκούσε να το δουν από μακριά για ανακρούσουν πρύμνα.

Ο Βλαχάβας ξαναβγήκε στα βουνά κι επαναστάτησε τη Ρούμελη. Αιχμαλωτίστηκε και πέθανε με βασανιστήρια, το 1809, στα Γιάννενα. Ο Νικοτσάρας σκοτώθηκε, πολεμώντας, το 1810. Στις θάλασσες, έμεινε ζωντανός θρύλος ο Γιάννης Σταθάς:

«Μαύρο καράβι αρμένιζε 'ς τα μέρη της Κασσάντρας. / Μαύρα πανιά το σκέπαζαν και τ' ουρανού σημαία...».

1099: Στην Α' Σταυροφορία, οι σταυροφόροι νικούν τους Αιγυπτίους στο Άσκαλο της

Παλαιστινιακής Ακτής.

1450: Στον Εκατονταετή πόλεμο, οι Άγγλοι παραδίδουν το Χερβούργο και ο Κάρολος Ζ' της Γαλλίας ολοκληρώνει την κατάκτηση της Νορμανδίας.

1530: Μετά από δεκάμηνη πολιορκία, οι Μεδικοί επιστρέφουν στη Φλωρεντία.

1687: Στους Οθωμανικούς πολέμους, οι Αυστριακοί με τον Λουδοβίκο του Μπάντεν, μαζί με τους Ούγγρους, νικούν αποφασιστικά τους Τούρκους του Μωάμεθ Δ'. Η επέκταση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας προς τα δυτικά σταμάτησε εκεί.

1898: Λήγει ο ισπανοαμερικανικός πόλεμος με την υπογραφή πρωτοκόλλου από την Ισπανία και τις ΗΠΑ. Η Ισπανία αφήνει την Κούβα και παραχωρεί το Πουέρτο Ρίκο στις ΗΠΑ. Την ίδια στιγμή, τα νησιά της Χαβάης προσαρτούνται επίσημα στις ΗΠΑ.

1996: Το Ιράν και η Τουρκία επιτυγχάνουν μεγάλη συμφωνία αξίας 23 δισ. δολαρίων για το

φυσικό αέριο, μόλις μια βδομάδα μετά τον αμερικανικό νόμο κατά των ξένων επενδύσεων στον τομέα ενέργειας του Ιράν.

2002: Τρομερές καταιγίδες πλήττουν την Ευρώπη και προκαλούν υπερχειλίση μεγάλων ποταμών: Η πρωτεύουσα της Τσεχίας, Πράγα, μεταβάλλεται σε βυθισμένη πόλη, ενώ πλημμυρίζουν συνοικίες της γερμανικής Δρέσδης, πόλεων της Αυστρίας και απειλείται η πρωτεύουσα της Σλοβακίας, Μπρατισλάβα. Οι νεκροί των πρώτων ωρών ξεπερνούν τους ενενήντα.

2006: Ακριβώς ένα μήνα μετά την εισβολή του Ισραήλ στον Λίβανο, το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ διατάσσει κατάπαυση του πυρός. Το νικημένο από τους μαχητές της Χεζμπολάχ Ισραήλ αγνοεί την απόφαση και εντείνει την προσπάθεια να καταλάβει το Νότιο Λίβανο.

Η 12^η Αυγούστου στον πολιτισμό

12 Αυγούστου 1848

Τζορτζ και Ρόμπερτ Στέφενσον

Ο Τζορτζ Στέφενσον δεν ήταν μόνο καλός μηχανικός. Ήταν κι επίμονος μαχητής. Κι ο γιος του, Ρόμπερτ, μπορούσε να σχεδιάζει αξιόπιστες ατμομηχανές. Ο Τζορτζ έπεισε έναν όμιλο επιχειρηματιών να συστήσει εταιρία που θα αναλάμβανε τη σιδηροδρομική εκμετάλλευση της γραμμής Μάντσεστερ - Λίβερπουλ. Οι επιχειρήσεις των καναλιών που είχαν το μονοπώλιο των συγκοινωνιών, караδοκούσαν. Οι ράγες στήθηκαν και φρουρούνταν νύχτα - μέρα. Ένας διαγωνισμός - επίδειξη άρχισε στις 6 Οκτωβρίου 1829. Θα διαγωνίζονταν πέντε ατμομηχανές σε μια διαδρομή δυο χιλιομέτρων. Θα έπρεπε να την φέρουν πάνω - κάτω είκοσι φορές με διαφορετικούς τρόπους και φορτία. Χιλιάδες περιεργοί μαζεύτηκαν να παρακολουθήσουν.

Οι δυο πρώτες διαγωνιζόμενες αποσύρθηκαν γρήγορα. Η τρίτη ξεχύθηκε αναπτύσσοντας ταχύτητα 42,5 χλμ. την ώρα στην πρώτη διαδρομή. Στη δεύτερη, η μηχανή έσκασε με πάταγο κάνοντας τους κατασκόπους των καναλιών να τρίβουν τα χέρια τους με ικανοποίηση.

Ο Τζορτζ κι ο Ρόμπερτ Στέφενσον ανέβηκαν στην ατμομηχανή τους στις 9 Οκτωβρίου 1829. Με κομμένη την ανάσα, οι θεατές παρακολουθούσαν. Η ατμομηχανή κινήθηκε με 23 χλμ. την ώρα. Με αυτή την ταχύτητα, εκτέλεσε άψογα τις εννιά πρώτες διαδρομές. Από τη δέκατη, η ταχύτητα ανέβηκε στα 34 χλμ. την ώρα. Με την ίδια ταχύτητα και κάτω από τις ιαχές των θεατών, εκτέλεσε όλες τις διαδρομές ως τη 19η. Δεν υπήρχε αντίπαλος να την ανταγωνιστεί. Κανένα άλογο, καμιά άμαξα, κανένα πλεούμενο δεν μπορούσε να πάει πιο γρήγορα και με περισσότερη ασφάλεια. Όμως, οι Στέφενσον φύλαγαν για το τέλος τη μάχη των εντυπώσεων. Στην εικοστή και τελευταία διαδρομή, σέρνοντας βαγόνια με φορτίο τριπλάσιο από το βάρος της ατμομηχανής, η αμαξοστοιχία τους ξεχύθηκε μπροστά. Έσπασαν τα χρονόμετρα: 46 χλμ. την ώρα!

Ήταν θρίαμβος. Ο πέμπτος αντίπαλος αποσύρθηκε. Οι θεατές στριμώχνονταν στην ουρά παρακαλώντας για μια βόλτα. Μεθυσμένοι οι Στέφενσον δε χαλούσαν χατίρι. Λίγες μέρες αργότερα, η σιδηροδρομική γραμμή Μάντσεστερ - Λίβερπουλ εγκαινιάζοταν πανηγυρικά. Το κόστος μεταφοράς επιβατών και φορτίων έπεσε στο 20%. Μέσα σε ένα χρόνο, τα τρένα κυριάρχησαν στην Αγγλία και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Στα 1866, έφτασαν και στην Ελλάδα: Πρώτη γραμμή, Αθήνα - Πειραιάς με το θηρίο! Ο Τζορτζ Στέφενσον είχε πεθάνει από τις 12 Αυγούστου 1848 (είχε γεννηθεί 9 Ιουνίου 1781). Ο γιος του, Ρόμπερτ, από τις 12 Οκτωβρίου 1859 (είχε γεννηθεί στις 16 Οκτωβρίου 1803).

323 π.Χ.: Πεθαίνει ο κυνικός φιλόσοφος Διογένης, που δίδασκε ότι το πρόβλημα της ζωής είναι «γυμναστική και αρετή». Σ' αυτόν οφείλεται η έννοια της λέξης κυνισμός (έλεγε πως είναι σκύλος "κυν").

1633: Πεθαίνει στη Φλωρεντία ο τραγουδιστής Τζιάκοπο Πέρι, ο πρώτος μουσικός που συνέθεσε όπερα. Γεννήθηκε στις 20 Αυγούστου 1561.

1877: Ο Βρετανός εξερευνητής Σερ Χένρι Μόρτον Στάνλεϊ φτάνει στην εκβολή του ποταμού Κονγκό.

1925: Γεννιούνται τα δίδυμα Νόρις και Ρος Μακ Γουίρτερ από την Βρετανία, οι δημιουργοί του βιβλίου με τα ρεκόρ Γκίνες.

1955: Πεθαίνει ο Γερμανός μυθιστοριογράφος, Τόμας Μαν. Εχθρός του φασισμού, εξορίστηκε από τη Γερμανία κι έγινε Αμερικανός πολίτης το 1944. Γνωστότερος για τα έργα του «Θάνατος στη Βενετία» και «Το μαγικό βουνό». Είχε γεννηθεί το 1875.

1964: Πεθαίνει ο Ίαν Φλέμινγκ, Άγγλος συγγραφέας και δημιουργός του πράκτορα 007, Τζέιμς Μποντ.

1982: Πεθαίνει στα 77 του χρόνια ο Αμερικανός ηθοποιός Χένρι Φόντα. Εμφανίστηκε σε ταινίες από το 1935 κι έπειτα, μεταξύ των οποίων «Ο κ. Λίνκολν νεαρός», «Ο κ. Ρόμπερτς» και «Οι Δώδεκα Ένορκοι». Κέρδισε Όσκαρ, αργοπορημένα, για την τελευταία του ταινία «Σε χρυσή λιμνούλα».

2004: Ο Κώστας Κεντέρης και η Κατερίνα Θάνου μεταφέρονται στο ΚΑΤ ως τραυματίες σε αμφιλεγόμενο τροχαίο με μοτοσικλέτα, λίγες ώρες μετά τη γνωστοποίηση ότι αναζητούνται για να περάσουν από ντόπινγκ κόντρολ.

2005: Εντοπίζεται νεκρός στο σπίτι του ο πρωτοπόρος τραγουδιστής του νέου κύματος, Γιώργος Ζωγράφος. Είχε γεννηθεί στις 4 Αυγούστου 1936.

2014: Βρίσκεται νεκρός στο σπίτι του ο βραβευμένος με όσκαρ, παγκοσμίου φήμης Αμερικανός ηθοποιός Ρόμπερτ Ουίλιαμς («Καλημέρα, Βιετνάμ», «Ο κύκλος των χαμένων ποιητών» κ.λπ.), με τις πρώτες εκτιμήσεις να δείχνουν αυτοκτονία (προσπαθούσε χρόνια να απεξαρτηθεί από το αλκοόλ και τα ναρκωτικά). Είχε γεννηθεί στις 21 Ιουλίου 1951.

2018: Εκτοξεύεται από το ακρωτήριο Κανάβεραλ, ο τεχνητός δορυφόρος Parker Solar Probe, με προορισμό να μελετήσει τον Ήλιο, τον οποίο αναμένεται να πλησιάσει τον επόμενο Νοέμβριο.

2018: Ο Λευτέρης Πετρούνιας κερδίζει το χρυσό μετάλλιο στους κρίκους, στους Πανευρωπαϊκούς αγώνες, στην Γλασκώβη. Είναι το τέταρτο συνεχόμενο χρυσό μετάλλιο που κερδίζει σε πανευρωπαϊκούς αγώνες (2015, 2016, 2017 τα προηγούμενα).